

**Notitie : Geldigheid Advies Natuurwaarden
'Dorpshart Stompctoren'**

Datum : 25 augustus 2017
Opdrachtgever : Gemeente Alkmaar
Projectnummer : 211x09088
Opsteller : ing. M. Koen

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de Wet natuurbescherming moeten worden uitgevoerd. BRO¹ is door de gemeente Alkmaar gevraagd te beoordelen in hoeverre het Advies Natuurwaarden, uitgevoerd door BügelHajema Adviseurs in de periode september 2014 – juni 2015 (rapport: "Advies Natuurwaarden Dorpshart Stompctoren" 007.00.01.03.00.02 d.d. 21 augustus 2015), nog bruikbaar is ten behoeve van de voorgenomen ontwikkelingen binnen het dorpshart van Stompctoren.

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de voorgenomen ontwikkelingen en bijhorende ingrepen. De effecten op natuurwaarden zijn beoordeeld in relatie tot de destijds geldende wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming, middels een verkennend veldbezoek, bureauonderzoek en een protocollair vleermuizenonderzoek.

Gezien de (potentieel) aanwezige soorten en de in het Advies Natuurwaarden opgenomen voorziene plannen en activiteiten, behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag in het kader van het overreden van verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (o.a. een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

In onderhavige notitie wordt beoordeeld of er binnen het plangebied andere wettelijk beschermde planten- en diersoorten te verwachten zijn, dan in de periode 2014 - 2015 het geval was en of dit eventueel knelpunten oplevert ten aanzien van de uitvoering van de plannen. Daarnaast is beoordeeld in hoeverre de voorgenomen ontwikkelingen en bijhorende ingrepen ook in overeenstemming is met de huidige natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland anno 2017

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Voor deze gebieden geldt een planologisch beschermingsregime. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat

het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralsnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Beoordeling

Het plangebied inclusief de omgevingscondities zijn gelijk gebleven in vergelijking met de periode waarin het Advies Natuurwaarden met bijhorende veldonderzoeken heeft plaatsgevonden. Het plangebied bestaat nog altijd uit een restaurant (Schermer Wapen), een school, sportvelden, een klein volkstuincomplex, erfbeplanting, houtsingels, solitaire bomen en enkele watergangen. De initiatiefnemer is nog altijd voornemens om binnen het plangebied een supermarkt met parkeerplaatsen, sportvelden met clubhuis en een dertigtal woningen te realiseren. Ten aanzien van het waterbergend vermogen worden enkele sloten verbreed.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van de uitkomsten met betrekking tot gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland (voormalige EHS) en Weidevogelleefgebieden), hebben zowel qua ligging ten opzichte van het plangebied als de interpretatie van de hierbij horende (nieuwe) wet- en regelgeving geen wijzigingen plaatsgevonden. Ten aanzien van de gebiedsbescherming zijn de conclusies uit het "Advies Natuurwaarde" van BügelHajema Adviseurs ook in de huidige situatie van toepassing. Het (nieuwe) onderdeel houtopstanden uit de Wet natuurbescherming is bij dit plan, gezien de ligging binnen de bebouwde kom, niet aan de orde.

Soortenbescherming

Ten aanzien van de uitkomsten met betrekking tot de ecologische potenties (verblijfs- en foerageermogelijkheden) voor beschermde soorten binnen en nabij het plangebied hebben geen wijzigingen plaatsgevonden. De destijds bijbehorende wet- en regelgeving (Flora- en faunawet) is per 2017 echter overgegaan in de nieuwe Wet natuurbescherming. Onder deze nieuwe regelgeving geldt voor de kleine marterachtigen (hermelijn, wezel en bunzing) geen vrijstelling meer in de provincie Noord-Holland. Het plangebied beschikt echter niet over vaste verblijfsmogelijkheden, en plangebied zal na de ontwikkeling qua leefgebied een vergelijkbare (potentiele) waarde hebben voor dergelijk soorten.

Tijdens de ontwikkeling is voldoende alternatief foerageerhabitat aanwezig in de vorm van tuinen en weilanden. De conclusie omtrent de gedragscode voor de kleine modderkruiper komt te vervallen en rest alleen de zorgplicht, aangezien in de nieuwe wetgeving deze soort geen beschermde status meer geniet. In de omgeving zijn wel waarnemingen bekend van de nieuw beschermde plantensoort ruw parelzaad. Op basis van de inrichting en het gebruik van het plangebied is de aanwezigheid van groeiplaatsen van deze soort redelijkerwijs uitgesloten. Het plangebied is nog altijd geschikt voor algemene broedvogels, algemene grondgebonden zoogdieren en algemene amfibieën. Verder dient er met de planning van de werkzaamheden nog steeds rekening te worden gehouden met het broedseizoen en dient voor aanvang / tijdens de werkzaamheden de zorgplicht in acht te worden genomen.

Conclusies

Op basis van onderhavige beoordeling wordt nieuw onderzoek naar het voorkomen van verschillende soort-groepen of effecten op beschermde gebieden niet noodzakelijk geacht. Evenmin is er sprake van een noodzaak tot het indienen van een ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming ten aanzien van soorten dan wel een vergunningsaanvraag in het kader van gebiedsbescherming. Het onderdeel houtopstanden is in dit geval niet aan de orde.

Het protocollaire vleermuizenonderzoek is binnen minder dan 3 jaar geleden afgerond, er zijn geen nieuw beschermde soorten binnen het plangebied te verwachten, de omgevingscondities zijn ongewijzigd en de beschermde status van (mogelijk) aanwezige beschermde soorten en gebieden is gelijk gebleven of komen te vervallen. Met uitzondering van het komen te vervallen van het wettelijk verplicht werken conform een goedgekeurde gedragscode met betrekking tot de kleine modderkruiper, zijn de conclusies uit het "Advies Natuurwaarden" van BügelHajema Adviseurs ook in de huidige situatie (anno 2017) van toepassing.

Bronnenlijst

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

- bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- floron.nl (soortgegevens planten)
- ravn.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaarden)
- sovon.nl (soortgegevens vogels)
- synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- topotijdreis.nl/ (locatiegegevens uit het verleden)
- verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01 (wettekst Wet natuurbescherming)
- zoogdierverseniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

- <https://maps.noord-holland.nl/kaarten/> (NNN en natuurbeheerplan Noord-Holland)
- rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming (implementatie natuurwetgeving binnen provincie Noord-Holland)